

Obsah

1. ZÁKLADNÍ POJMY	7
1.1 Archiv – pojem a poslání	7
1.2 Definice archivu	9
1.3 Archivnictví	15
1.3.1 Obory, zabývající se studiem archiválií	15
1.3.2 Archivistika	17
1.3.3 Zrod a zrání písemnosti	18
1.4 Třídění archiválií	20
1.4.1 Charakteristika archiválií a jejich funkce	20
1.4.2 Třídění archiválií	21
1.4.2.1 Dělení akt v období od 16. do poloviny 18. století	23
1.4.2.2 Dělení akt v období od poloviny 18. století do poloviny 19. století	24
1.4.2.3 Dělení akt od poloviny 19. století	24
1.5 Archivní terminologie	25
2. ČESKÉ ARCHIVNICTVÍ A ARCHIVY	29
2.1 Český korunní archiv	29
2.2 Archiv českého státu	33
2.3 Dějiny jednotlivých českých archivů	39
2.3.1 Guberniální archiv 1763–1849	39
2.3.2 Zemské archivy	42
2.3.2.1 Moravský zemský archiv	42
2.3.2.2 Český zemský archiv	47
2.3.2.3 Slezský zemský archiv – Zemský archiv v Opavě	51
2.3.3 Československý zemědělsko-lesnický archiv	52
2.3.4 Státní ústřední archiv – Národní archiv	53
2.3.5 Specializované archivy	53
2.3.6 Bezpečnostní archivy	58
2.3.7 Archivy územních samosprávných celků	58
3. ARCHIVNÍ ŠKOLSTVÍ	69
3.1 Francie – Ecole nationale des chartes	69
3.2 Rakousko – Das Institut für Österreichische Geschichtsforschung	71
3.3 Vatikán	75
3.4 Universita Karlova v Praze	76
3.5 Státní archivní škola v Praze	77
3.6 Česká republika – výuka archivnictví dnes	81

4. ARCHIVNÍ PRAXE	85
4.1 Spisová služba	85
4.1.1 Vývojové etapy spisové služby	86
4.1.2 Vznik, skladba a ukládání spisů	88
4.1.3 Dnešní stav spisové služby	89
4.2 Skartace	91
4.2.1 Pojetí skartace	91
4.2.2 Metodika hodnocení písemnosti	93
4.2.3 Hlavní zásady vlastní skartační práce	95
4.2.4 Vnitřní skartace	96
4.3 Vývoj pořádacích principů	97
4.4 Třídění, pořádání a evidence archiválií	100
4.4.1 Základní evidence	100
4.4.2 Třídění	101
4.4.3 Pořádání	104
4.4.4 Archivní pomůcky	105
4.4.4.1 Inventář a inventarizace	105
4.4.4.2 Katalog a katalogizace	105
4.4.4.3 Rejstříky a tematické rejstříky	106
4.4.5 Průvodce po archivních fondech	106
4.5 Využívání archivů	107
4.5.1 Účel využívání	107
4.5.2 Rozsah a možnosti využívání	108
4.5.3 Formy zpřístupňování archivů	108
4.5.4 Nahlížení a studium archiválií	109
4.5.5 Propagace archivu	109
4.5.6 Informační aparát k archivním publikacím	111
4.6 Ochrana a ukládání archiválií	112
4.6.1 Současný stav ochrany a ukládání archiválií	112
4.6.2 Současné konzervační metody	113
5. SVĚTOVÉ ARCHIVNICTVÍ	117
5.1 Starověké archivnictví	117
5.1.1 Orientální archivnictví	117
5.1.2 Řecké archivnictví	117
5.1.3 Římské archivnictví	118
5.2 Středověké archivnictví	120
5.2.1 Papežské archivnictví	120
5.2.2 Archivnictví římských králů a císařů	121

5.2.3	Archivnictví církevních institucí	123
5.2.4	Městské archivnictví	124
5.2.5	Archivnictví dynastické	125
5.3	Novověké archivnictví.	126
5.3.1	Francie	127
5.3.2	Rakousko	129
5.3.3	Německé archivy	130
5.3.3.1	Bavorsko.	132
5.3.3.2	Braniborsko-Prusko	133
5.3.3.3	Sasko.	134
5.3.3.4	Würtembersko	135
5.4	Současné archivnictví.	136
5.4.1	Slovensko	136
5.4.2	Rakousko	139
5.4.3	Německo.	141
5.4.4	Polsko	145
5.4.5	Maďarsko	147
5.4.6	Švýcarsko	150
5.4.7	Země Beneluxu	151
5.4.8	Francie	154
5.4.9	Španělsko	154
5.4.10	Portugalsko	157
5.4.11	Itálie.	158
5.4.12	Severské země	161
5.4.13	Rusko	166
5.4.14	Velká Británie	167
5.4.15	Spojené státy americké	170
5.5	Mezinárodní instituce	171
5.5.1	Mezinárodní archivní instituce	171
5.5.2	Archivy mezinárodních institucí.	173
6.	HISTORICKÝ VÝVOJ ARCHIVNICTVÍ NA ÚZEMÍ ČESKÉHO STÁTU	183
6.1	Archivnictví v Habsburské monarchii	183
6.2	Vývoj českého archivnictví v letech 1918–2004	185